

Управління непрацюючими активами банку з іноземним капіталом в умовах процесів глобалізації

Віктор Терехов

*д.е.н., професор, професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
email: victort@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-3400-6833*

Олександр Алефіренко

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
email: alefirenkoaleksandr@gmail.com*

Банківський сектор України стикається із значними викликами через агресивну кредитну політику банків, спрямовану на збільшення прибутків, яка разом з тим стає джерелом підвищених кредитних ризиків та примножена на економічні і соціальні наслідки триваючого військового конфлікту. Наслідком реалізації кредитних ризиків стає перетворення частки кредитного портфелю Банку, який формував процентні доходи Банку на портфель Непрацюючих Активів, який несе з собою потребу формування обов'язкових резервів за рахунок отриманого прибутку, веде до зменшення процентних доходів і погіршення стабільності банківської установи. Актуальність дослідження обґрунтована необхідністю ефективного менеджменту непрацюючих активів з метою забезпечення стабільності та стійкості банківської системи України.

Повномасштабне військове вторгнення переломило тенденцію поступового скорочення частки непрацюючих кредитів (NPL), яке тривало з 2018 року: за цей час обсяг NPL зменшився майже на 300 млрд грн, частка в кредитному портфелі скоротилася з 55% до 27% станом на 1 березня 2022 року. На 1 січня 2023 року частка NPL у банківському секторі зросла до 38%. Обсяг NPL кредитів за березень – грудень 2022 року збільшився на 127 млрд. грн. до 432 млрд грн. [2].

Україна пройшла через 3 глибокі банківські (фінансові) кризи, що призвели до суттєвих довгострокових втрат для економіки. Фіскальні витрати на подолання кризи 2014-16 років становили майже 16% ВВП, а втрати економіки сягнули 40% ВВП. Масштаби кризи ілюструють, якою високою може бути ціна неналежного регулювання фінансового сектору, як на рівні окремих установ, так і системи в цілому [3].

В результаті дослідження очікується отримати наступні наукові результати:

1. Виявлення основних факторів, що сприяли зростанню непрацюючих активів у банках з іноземним капіталом в Україні в умовах процесів глобалізації, в тому числі в період COVID і повномасштабного вторгнення;
2. Визначення ефективних стратегій управління непрацюючими активами в банках з іноземним капіталом;
3. Рекомендації для банків з іноземним капіталом, які працюють в Україні, щодо управління непрацюючими активами;

4. Краще розуміння впливу зростання рівня негативно класифікованих активів на банківський сектор в Україні;

Ефектом від зменшення частки непрацюючих активів стане покращення якості кредитного портфелю і відповідно збільшення процентного доходу фінансової установи, грошові потоки, що будуть отримані в результаті погашення або продажу непрацюючих активів можливо буде спрямувати на реінвестування у портфель працюючих кредитів або інші напрямки операційної діяльності Банку.

Своєчасна оцінка банком кредитного ризику та проведення виважених реструктуризацій за потреби – запорука подальшої стійкості банків. Робота з NPL, що виникнуть під час поточної кризи, триватиме після завершення її глибокої фази. Зокрема, банки матимуть актуалізувати стратегії скорочення NPL після припинення чи скасування воєнного стану. Виконання цих планів є необхідною передумовою для підвищення інвестиційної привабливості Банківського сектору в майбутньому.

Ключові слова: Непрацюючі активи (НПА); частка НПА; стратегія управління НПА.

Список використаних джерел

1. Положення Національного Банку України №97 від 18.07.2019р.
2. Статистичні дані Національного Банку України, 2006-2023рр.
3. Стратегія макропруденційної політики Національного Банку України, 2023р.